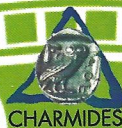

Ilarion Cocișiu

*Cântece populare
românești*

Ilarion Cocișiu

CONSILIUL JUDEȚEAN BISTRIȚA-NĂȘĂUD

CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CULTURĂ BISTRIȚA-NĂȘĂUD

*Cântece populare
românești*

Colecția ANTHROPOS
Inițiator și coordonator Gavril ȚĂRMURE

ISBN 978-606-8513-38-6

©Editura CHARMIDES / 2014
420041, Bistrița, str. Mihai Eminescu nr. 13
Tel: +40263236257; +40744474252

Editor: Gavril ȚĂRMURE
Coperta: Francisc BAJA
DTP: Francisc BAJA

Ediția a IV-a

Ediție îngrijită de Tiberiu Alexandru,
Maria Siminel-Fusteri și Constanța Cristescu

CHARMIDES
2014

Cuprins

PREFAȚA LA EDIȚIA a IV-a	5
CUVÂNT ÎNAINTE	7
I. CÂNTECE RITUALE ȘI CEREMONIALE	29
1. <i>Ce rând, soro, d-ăsta rând</i>	29
2. <i>Cetatea</i>	29
3. <i>Poruncit-a mirel, fată</i>	30
4. <i>Pe marginea mării mere</i>	31
5. <i>Tare strigă duhul mare</i>	31
6. <i>Prundulețul Mării Negre</i>	32
7. <i>Stai tu murg, legat</i>	33
8. <i>Icea Doamne-n ceste curți</i>	34
9. <i>În vârful muntelui</i>	35
10. <i>Ieșit-a, Doamne, ieșit</i>	36
11. <i>Dealul Mohului</i>	37
12. <i>De unde cununa pleacă</i>	38
13. <i>Găzdită, găzdită</i>	38
14. <i>Cântecul miresei</i>	39
15. <i>Plângi, mireasă, părul tău</i>	40
16. <i>Aleruitul miresei</i>	40
17. <i>Aleruit</i>	41
18. <i>Gogea miresei</i>	42
19. <i>Bocet</i>	43
20. <i>Zorile</i>	43
21. <i>Cântecul bradului</i>	45
22. <i>Cântecul bradului</i>	46
23. <i>Cântec de mort</i>	47
II. BALADE	48
24. <i>Miorița</i>	48
25. <i>Iovan Iorgovan</i>	48
26. <i>Nicola Nicolcea</i>	51
27. <i>Chira Chiralina</i>	52
28. <i>Ilincuța Șandrului</i>	54
29. <i>Ilincuța Șandrului</i>	54

30. Iancu Jianu	56
31. Ghiță Cătănuță	56
32. Voinicel străin	58
33. Două surățele	59
34. Corbea	60
35. Neghiniță neagră	61
36. Șuier-un voinic	62
37. Metamorfoze	62
38. Cântecul lui Aure! Vlaicu	63
III. DOINE	64
39. Oltule, Oltuțule	64
40. De-ar fi cucu un voinic	65
41. Mândruță, gură de cuc	65
42. Mamă care m-ai făcut	66
43. Când era Oltul turcesc	67
44. Eu cunosc vara când vine	68
45. Arză-te focu iubit	69
46. Zi-i cucule, să mă duc	69
47. Mândră floare-i norocu	70
48. Dorule, de unde vii	71
49. În cea grădină cudalbă	71
50. „De dragoste”	72
51. „De dragoste”	73
52. Mă sculai, puică, demult	73
IV. CÂNTECE	75
MUNTENIA și DOBROGEA	75
53. Mai ții, puică, minte bine	75
54. Astă boală ce-o zac eu	76
55. Aoleu, soare rotund	76
56. Ce mi-e mie drag pe lume	77
57. La fereastra din obor	77
58. Cine trece pe izlaz	78
59. Di, di, di, murguleț, di	78
60. Tot am zis, maică: mă duc!	79
61. Mai rar, dorule, mai rar	80
62. Câte văi și izvoarele	80
63. Drag mi-a fost poteca-n coace	81
64. Sună clopoțelu-n gară	81
65. La lon în bătătură	82
66. Și-am avut un pui pe lume	82
67. Plânge codrul și iarba	83
68. Trece dragostea prin apă	83
69. Dusei vaca la cireadă	84
70. Și-am o mândră mititică	84

71. Ce flueri soldat a jale	85
72. Dorul de cine se leagă	85
73. Drag mi-a fost calul bălan	86
74. Scumpă mami! Aurică	86
75. Tine-mă. Lenuță, bine	87
76. De la București la vale	87
77. Du-mă, Doamne, nu mă ia	88
78. Spune, măicuțiță, spune	89
79. Cântă-o păsărică-n crâng	89
MOLDOVA	90
80. Cucușor de pe ogor	90
81. Pe cel deal, pe ceia vale	91
82. Mărită-mă, măicuțiță	91
83. I-auzi dealul, i-auzi valea	91
84. Ce mi-ai spus tu mie-odată	92
85. Mă muncesc, puică, de-un an	92
TRANSILVANIA	93
86. Măruntel, frunză de spine	93
87. Măi bădiță, bădișor	94
88. Dorul de cine se leagă	94
89. Cucule, nemernicule	95
90. Bată-te focul urât	95
91. D-acăr câtă ploaie, ploaie	96
92. Eu plec mândră, azi ori mâine	97
93. Mândro, când oi muri eu	97
94. De trăit aș trăi bine	98
95. Cântec din 1877	98
96. Sus în vârful muntelui	99
97. Lungu-i drumul Clujului	99
98. Pe scaun de trandafir	100
99. Maică, când m-ai măritat	101
100. Colo pe Târnava Mică	101
101. Mult le-am spus ochilor mei	102
102. Tu te duci, badeo-n armată	102
103. Tu te duci, bade, te duci	103
104. Mărie, dragă Mărie	103
105. La toți le-a cântat cucu	104
106. Mă duc, satule, din tine	105
107. Râu m-a blestemat maica	105
108. M-ai luat, neamțule, mă duci	106
109. Leagă-nă-te vârf de brad	107
110. Oltule, Oltețule	107
111. La fereastra de oiagă	108
112. Plânge-mă, maică, cu dor	108
113. Da-re-ar, Dumnezeu, să deie	109
114. De jelea inimii mele	109

115. Mândră floare-i norocu	117
116. Vine dorul și mă-ntreabă	117
117. Peste Mureș, peste tău	117
118. Toată lumea-mi zice totu	117
119. Părăuș cu apă rece	117
120. Bate vântul din Ardeal	117
121. Scump e, Doamne, norocu	117
122. De când badea mi s-a dus	117
125. Vai sărac și de-acela	117
124. Jeșii seara la șosea	117
ADDENDA	117
125. Maică, inimă de piatră	117
126. Șapte gioni toți - nă turlii	117
127. 'Na feata mușcată	117
128. Tumb, tumb... ..	117

V. CÂNTECE DE JOC

TRANSILVANIA

129. Învărtită de pe Târnavă	120
150. Cântecul lui Avram Iancu	120
131. De s-ar vinde dor și drag	120
132. „Descântec”	120
133. Danț	120
134. De când, tu bade, te-ai dus	120
135. Zis-a hâda d-ingă noi	120

OLTENIA și MUNTENIA

136. Sârba	120
137. Sârba din Gorj	120
138. Sârba oltenească	120
139. Sârba din Gorj	120
140. Sârba oltenească	120
141. Sârba din Gorj	120
142. Sârba din Gorj	120
143. Sârba din Vâlcea	120
144. Sârba	120
145. Sârba	120
146. Sârba	120

VI. FOLCLOR NOU DIN PERIOADA SOCIALISMULUI

147. O frumoasă zi de-August	120
148. Se făcu o lume nouă	120
149. În pieptu-mi ca floarea crește	120
150. Măi săraci și mijlocași	120
151. Când am intrat în uzină	120
152. Cântecul secerișului	120
153. Duduie mașinile	120

154. Răde Gorjul nostru drag	137
155. Fă-mă, maică, ce m-ai făce	137
156. Dusu-i mândru la Sibii	138
157. Multe fete se mai duc	138
158. Dorul nost' demult dorit	139
159. Răde primăvara-n zări	139
NOTE	141
GLOSAR	151
INDICE	155

PREFAȚA LA EDIȚIA a IV-a

În perioada ultimilor ani de viață ai reputatului etnomuzicolog Tiberiu Alexandru (anii 1990-1994), perioadă în care am beneficiat de binevoitoarea și savanta sa consultanță profesională, acesta mi-a mărturisit intenția publicării unei ediții actualizate a volumului *Cântece populare românești* de Ilarion Cocîșiu, pasionatul și inegalatul culegător și cercetător ardelean al folclorului românesc, întrucât repertoriul conținut este de referință pentru cultura tradițională românească, iar noua organizare administrativ-teritorială a României nu mai corespunde referințelor din primele trei ediții – 1960, 1964 și 1966 –, trebuind actualizată.

Tot în acea perioadă, distinsul organolog mi-a mărturisit intenția publicării unui volum de studii de etnomuzicologie elaborate de Ilarion Cocîșiu, fundamentale pentru înțelegerea unor aspecte de specificitate al folclorului muzical românesc, rămase în manuscris, acestea fiind conservate în dosarul nr. 73 Ilarion Cocîșiu din Arhiva Institutului de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” al Academiei Române. Aflând că tocmai făceam o documentare pe fondul de manuscrise aparținând lui Ilarion Cocîșiu, Tiberiu Alexandru mi-a dat dactilogramele studiilor pe care dânsul le-a îngrijit, publicându-le sub formă de ediții critice în diverse anuare și reviste. Păstrez și acum mapa de dactilograme și manuscrise cu corecturi pentru ediția a IV-a revizuită a antologiei menționate și pentru ediția critică de studii proiectată, primită de la Tiberiu Alexandru în anul 1994, ea fiindu-mi un neprețuit ghid în demersul științific pe care îl întreprind acum pentru împlinirea dorinței reputatului organolog român, discipol al pasionatului etnomuzicolog din generația colaboratorilor lui Constantin Brăiloiu care au creat știință și școală etnomuzicologică de nivel european în România.

Această ediție respectă întrutotul conținutul celorlalte ediții, înlocuind, în siglele de referințe ale fiecărei piese, regiunile în care erau încadrate satele de culegere cu județele actuale din organizarea administrativ-teritorială a României. Acolo unde numele localității a fost schimbat, am menționat și noua denumire a localității.

Deși se puteau face o serie de revizuiți în cadrul unor notații muzicale, pentru a le aduce la zi în privința sistemului de transcriere etnomuzicologică, am păstrat soluția adoptată de etnomuzicologul Tiberiu Alexandru, întrucât reflectă nivelul la care s-a aflat etnomuzicologia

românească în perioada anilor 1960, momentul elaborării antologiei postume de folclor muzical publicat de Ilarion Cocișiu în revista *Albina* în perioada anilor 1959-1941.

Capitolul de *folclor nou* a necesitat o precizare în titlu, deoarece folclorul nou era asimilat epocii socialiste. De atunci societatea a trecut prin mai multe etape socio-istorice care se reflectă în noi și noi segmente ale culturii folclorice, toate fiind asimilate „folclorului nou”. Dinamica socială implică și o dinamică intrinsecă a creației folclorice, care se înnoiește mereu, se actualizează mereu, reflectând viața și mentalitatea oamenilor. Folclorul din epoca socialistă era nou pentru atunci, folclorul nou din perioada actuală având un alt conținut ideatic și tematic.

Pentru unii, volumul este de mare utilitate în îmbogățirea repertoriului cu modele tradiționale garantate, pentru alții constituie, însă, o sursă valoroasă de analiză etnomuzicologică și de cunoaștere culturală.

Inițiativa Domnului Director Gavril Țarmure de a publica o parte din opera etnomuzicologică a lui Ilarion Cocișiu sub egida Centrului Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud împlinește în mod minunat, în postumitate, dorința savantului Tiberiu Alexandru de a-și omagia profesorul și de a-i valorifica publicistic culegerile și cercetările de folclor, spre folosul generațiilor actuale de muzicieni și cercetători.

Realizarea ediției de față a fost sprijinită de Biblioteca Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, prin bunăvoința D-rei Elena Apostol, care mi-a furnizat volumul din fondul bibliotecar în formă scanată per pagină.

Tuturor celor care au contribuit la publicarea acestei ediții le mulțumesc din toată inima.

05.04.2012

Dr. Constanța Cristescu
Muzicolog